

Ion, care conform art. 133¹ lit. b) Cod penal, este membru de familie, înarmându-se cu un cuțit de bucătărie care se afla pe masă în odaie, i-a aplicat lui Rudenco Ion o lovitură în regiunea vitală a corpului, cauzându-i vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață manifestată prin plagă înțepat-tăiată oarbă a hemitoracelui stâng penetrantă în cavitatea pleurală: lezarea pericardului, lezarea subtotală al ventricolului stâng și lobului inferior al pulmonului stâng, hemoragii în țesuturile moi adiacente, în consecința căreia în scurt timp a survenit decesul lui Rudenco Ion.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

Dat fiind că aceste probe dovedesc vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, ca omorul intenționat, adică omorul săvârșit asupra unui membru de familie.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune excepțional de gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 15 ani la 20 ani sau detențiune pe viață, a recunoscut vina integral și s-a căit de cele comise, anterior nu a mai fost condamnat, a comis infracțiunea în stare de ebrietate, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul închisorii.

Totodată, instanța a statuat că aliniatul (1) al art. 2037 Cod civil stipulează că mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie în așa fel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime, or despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt precum și emoțiile și trăirile părții vătămate.

Astfel, ținând cont de caracterul faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpatul Irizan M. precum și de suferințele psihice cauzate succesorului părții vătămate Irizan M. infracțiunile săvârșite prin cauzarea unui suferințelor psihice manifestate prin omorul soțului său în urma căreia a rămas cu 4 copii minori fiind însărcinată cu al 5-lea în 21 săptămână, instanța a încasat din contul inculpatului suma de 250 000 lei în beneficiul lui Rudenco Anjela cu titlu de prejudiciu moral ținând cont și de practica CtEDO privitor la modul de încasarea a prejudiciului moral (opinia comună privind satisfacția echitabilă /Buletinul XXXX), cât și de prevederile art. 2037 Cod civil, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Respectiv, succesorul părții vătămate Rudenco A. a solicitat încasarea de la inculpatul Irizan M. a prejudiciului moral în mărime de 500.000 lei, sumă care instanța o consideră ca fiind exagerată și nejustificată, ținând cont de faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța urmează să ia în considerare gravitatea suferințelor fizice și psihice pricinuite succesorului părții vătămate, dar și de starea materială a inculpatului. Din considerente că Irizan M. a fost recunoscut vinovat de comiterea unor infracțiuni excepțional de grave, instanța ține cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice și consideră că acesta urmează să compenseze succesorului părții vătămate suma de 250.000 lei pentru recuperarea prejudiciului moral, pentru suferințele psihice suportate de succesorul părții vătămate Rudenco Anjela, respingând în rest pretențiile privind încasarea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiate, exagerate și nejustificate.

Potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Din materialele cauzei penale se constată că în cadrul urmăririi penale au fost efectuate rapoarte de expertiză judiciară, pentru stabilirea circumstanțelor cauzei, identificare făptuitorului, examinarea cadavrului, starea de responsabilitate a făptuitorului, pentru care statul a suportat cheltuieli în sumă de 12310 lei, după cum urmează, raport de expertiză judiciară nr. XXXX din 15 noiembrie 2021 – 128 lei, raport de expertiză judiciară nr. XXXX din 27 decembrie 2021 – 3754 lei, raport de expertiză judiciară nr. XXXX din 12 noiembrie 2021 – 1680 lei, raport de expertiză

judiciară nr. XXXX din 07 decembrie 2021 – 1078 lei, raport de expertiză judiciară nr. XXXX din 18 ianuarie 2022 – 5670 lei.

Astfel, raportând prevederile legale evidențiate supra la materialele cauzei, plata cheltuielilor judiciare urmează a fi pusă în sarcina lui Irizan M. atâta timp cât aceasta a recunoscut că a comis infracțiunea imputată, vina acestuia fiind dovedită incontestabil, inculpatul este de vârstă tânără, nu dispune de grad de dizabilitate și nu are careva persoane la întreținere, or cheltuielile care au fost suportate în această cauză penală au avut la bază comportamentul infracțional al acestuia.

Prin urmare, solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 12.310 lei, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, va fi admisă integral, or instanța de judecată nu a stabilit careva temeuri de eliberare de la plata cheltuielilor judiciare.

3. Avocatul Sergiu Puică a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa de 10 ani închisoare, cu încasarea prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei și fără încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 12.310 lei.

Apelantul a invocat că inculpatul a recunoscut vina integral și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Probele anexate la dosar demonstrează că inculpatul a lovit doar o singură dată cu cuțitul, apoi i-a spus lui Feller L. să sune poliția și salvarea. Nu a plecat nicăieri pe parcursul urmăririi penale, recunoscându-și vina, a cooperat cu organul de urmărire penală, s-a căit de cele comise, îi pare rău de cele comise, până la moment nu a comis vreo contravenție sau plângere din partea altor persoane.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră din motivul că sancțiunea prevăzută la art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal prevede o pedeapsă de la 15 la 20 ani închisoare, iar conform noilor limite de pedeapsă conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa va constitui de la 10 la 13 ani 4 luni închisoare. Inculpatul a comis o infracțiune pentru prima dată, anterior nu a fost judecat, nu a comis nici o contravenție, nu a comis infracțiunea cu o deosebită cruzime, nu este de acord cu achitarea sumei de 12.310 lei cu titlu de cheltuieli judiciare în folosul statului, deoarece nu are bani.

4. Conform deciziei Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 aprilie 2022, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune excepțional de gravă, a recunoscut vina integral și s-a căit de cele comise, anterior nu a mai fost condamnat, a comis infracțiunea în stare de ebrietate,, nu a fost tras la răspundere penală și contravențională, de personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul închisorii.

Sunt nefondate argumentele apărării privind aplicarea pedepsei cu închisoare pe termen de 10 ani, din motiv că inculpatul se caracterizează pozitiv, a săvârșit pentru prima dată infracțiunea, nu a comis această infracțiune cu o deosebită cruzime, a lovit

doar o singură dată cu cuțitul, iar partea vătămată făcea abuz de alcool, în sângele căruia s-a depistat o concentrație de 3,55% de alcool etilic (intoxicație gravă). Or, chiar dacă victima suferea de anumite vicii (patima alcoolului sau trăsături de caracter/temperament respingătoare), aceasta prin sine nu pot fi asimilate unor acțiuni de provocare a infracțiunii săvârșite de Irizan M. și nu prezintă valoare pentru individualizarea pedepsei.

Potrivit art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Ținând cont de gradul de vinovăție a inculpatului Irizan M., circumstanțele de săvârșire a infracțiunii, care au avut ca consecință prejudicierea morală a succesorului părții vătămate, care a rămas fără întreținător și cu 5 copii minori la întreținere, în baza principiului echității, prima instanță întemeiat a admis parțial acțiunea civilă și a încasat de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate Rudenco Angela despăgubirea bănească în sumă de 250.000 lei cu titlu de daună morală, ceea ce va fi în măsură să aducă o satisfacție echitabilă acesteia pentru suferințele psihice suportate ca urmare a infracțiunii comise.

În acest context, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația, trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În termenii Convenției Europene acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acestea să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesiv de mari pentru autorul daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

La acest capitol, succesorul părții vătămate fără îndoială a avut de suferit inclusiv și moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului, prin faptul că a avut retrăiri sufletești, suferințe psihice legate de pierderea soțului și tatălui copiilor, rămânând cu 5 copii minori, astfel că echivalentul sumei de 250.000 lei constituie o recompensă echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral suportat, care va compensa suferințele suportate.

Argumentele invocate în apel în sensul diminuării prejudiciului moral până la 100.000 lei, se resping ca neîntemeiate, în condițiile în care prin prezenta decizie a fost confirmată pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii de omor, acțiunile inculpatului au prejudiciat considerabil pe succesorul părții vătămate, iar inculpatul urmează să repare prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în quantumul stabilit de

instanța de judecată în mărime de 250.000 lei, sumă apreciată ca rezonabilă și corespunzătoare suferințelor psihice suportate.

Subsecvent, prima instanță prin aplicarea prevederilor art. 227 alin. (2) și art. 229 Cod de procedură penală și având în vedere că cheltuielile judiciare suportate pentru buna desfășurare a procesului penal, întemeiat a admis cerința procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare și a încasat de la Irizan Mihail suma de 12.310 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate de organul de urmărire penală pentru efectuarea expertizelor judiciare: nr. XXXX din 15 noiembrie 2021, nr. XXXX din 27 decembrie 2021, nr. XXXX din 12 noiembrie 2021, nr. XXXX din 07 decembrie 2021, nr. XXXX din 18 ianuarie 2022.

Legiuitorul la art. 227-229 Cod de procedură penală a stabilit clar semnificația cheltuielilor judiciare, care sunt acestea, și din contul cui sunt suportate, iar aceste chestiuni la judecarea cauzei în instanța de judecată sunt soluționate în corespundere cu art. 385 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se constata vinovăția infractorului și aplica pedeapsa, astfel obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

Dispoziția art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală stipulează, că instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare, în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

În speță, nu au fost prezentate probe care ar indica la persoane întreținute de inculpat sau că situația financiară a lui este compromisă de starea de insolvență. La materialele dosarului lipsesc probe din care ar rezulta că se află în imposibilitate să achite suma de 12.310 lei, or inculpatul nu este căsătorit și nici persoane la întreținere nu are pentru ca acest quantum bănesc să afecteze situația materială a careva persoane, inculpatul este apt pentru muncă, având vârsta de 37 ani, nu dispune de grad de dizabilitate, prin urmare nu s-au constatat temeiuri de eliberare a inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare.

Partea apărării a invocat că inculpatul nu are posibilitate de a achita cheltuielile de judecată, fiind încarcerat. Dar, aflându-se în locurile de detenție, Irizan M. nu este privat de dreptul de a participa la munci remunerate, astfel neexistând un impediment rezonabil pentru achitarea cheltuielilor de judecată.

În consecință, inculpatul aflat în culpă infracțională este obligat să suporte integral cheltuielile judiciare. În principal, pentru că a săvârșit o infracțiune ce a declanșat un proces, obligația de a suporta cheltuieli îi revine lui.

5. Avocatul Sergiu Puică declară recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă de 10 ani închisoare, să fie respinsă încasarea cheltuielilor de judecată și să fie admisă parțial cererea succesorului părții vătămate, în mărime de 100.000 lei.

Recurentul invocă că inculpatul a recunoscut vina integral și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Probele anexate la dosar demonstrează că inculpatul a lovit doar o singură dată cu cuțitul, apoi i-a spus lui Feller L. să sune poliția și salvarea. Nu a plecat nicăieri pe parcursul urmăririi penale, recunoscându-și vina, a cooperat cu organul de urmărire penală, s-a căit de cele comise, îi pare rău de cele comise, până la moment nu a comis vreo contravenție sau plângere din partea altor persoane.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră din motivul că sancțiunea prevăzută la art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal prevede o pedeapsă de la 15 la 20 ani închisoare, iar noile limite de pedeapsă conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa va constitui de la 10 la 13 ani 4 luni închisoare. Inculpatul a comis o infracțiune pentru prima dată, anterior nu a fost judecat, nu a comis nici o contravenție, nu a comis infracțiunea cu o deosebită cruzime, nu este de acord cu achitarea sumei de 12.310 lei cu titlu de cheltuieli judiciare în folosul statului, deoarece nu are bani.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 435* Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar a apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care inculpatul a recunoscut vina și a solicitat judecarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, dar a comis o infracțiune excepțional de gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 15 ani la 20 ani sau detențiune pe viață, aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea aplicată de instanțe, ar reprezenta o soluție inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Prin urmare, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (pct. 2., 4. din decizie).

Totodată, instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura civilă, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate și admiterea în principiu a acțiunii civile în partea privind despăgubirile materiale în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, art. 2037 Cod civil, conform căror, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă. **Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. **La determinarea despăgubirii, instanța de judecată** va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Prin urmare, instanțele just și întemeiat s-au pronunțat asupra mărimii despăgubirii morale de 250.000 lei, în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat, de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă părții vătămate, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, respectând proporționalitatea comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și ținând cont de particularitățile cazului.

Este de remarcat și faptul că conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare. Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate

obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea unor expertize specializate, costul cărora este justificat și probat, acestea urmând a fi încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare, nefiind constatate temeiuri pentru a-l elibera de plata lor.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei, inclusiv în latura civilă și a pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele și circumstanțele cauzei în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura civilă și pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestor chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Sergiu Puică, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 aprilie 2022, în privința inculpatului Irizan Mihail XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 04 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico

